Noomerol sen 10 myngə.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii.

Buriaad-Mongol YNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

„Bi, Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuzai grazdaniin, Xydelmerişen - Tariaaşanai Ulaan Aarmiin zergede orood baixadaa, prisiaaga abza ba ynen sexe, zyrxelig, disciplinlirovanne, heremzetei bojeec bolxo, vojeenne ba gyrenei niuusiiji erid xadagalxa, voinske byxii ustaavliji ba komandiirnuud, komissaarnuud ba naçaalьniguudai prikaazuudiiji yge duu ygeigəər dyyrgexe geze torzeestvenne kliaatvaa ygeneb“.

(Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiin vojeenne prisiaagiin teksthee).

Malai ybelzelgiiji zişeete hainaar yngergexe

Pooliiin azalai talaar xydəə azaxiin zilei glaavna ba şiidxexii itoogonь bolbol manai oron do oroohoto tariaanai vaalova sboor xadaa 1936 ba 1935 onuudaixihaa jixe, ba 1937 onoi rekoordno urgasahaa nege baga bagaxan bəlno. Eneş xadaa oronoi zyyn - urda niutaguudai gan gasuurtai xolbootoi berxeşeelei baihaar baitar bolhon baina.

Xydəə azaxiin nygəəde, şuxaliin şuxala halbari—malazal deere yngerhen zil jamarnuud itooguudiaib? Malai too tolgoin 1938 onoi oktiaabrь 1-de baihan baidal tuxai medeen xadaa malazalai bata ba bexi doeşelelei yrgelzelhəər baihaniiji xaruulna. 1938 onoi 9 hara soo malai byxii too tolgoi, byxii tyrelei talaar urgaa. Kolxoozuud malazaliiji xygzyylxe gyrenei plaaniiji dyyrgee: adu morinoi talaar—103 proceent, gaxain talaar—111 proceent xoni ba jamaanai talaar—113 proceent. Zybxen le eberte tomo malai talaar, hyregei 7 proceent urgahanşji haanь, gyrenei plaan dyyrgegdeedyi.

Gazartariaalangai oorganuud xadaa plaanai toogoi dyyrgeltiin tyləə temesen, malazalai deeşelelei şanarai zoriIgiiji jaaşagyi muugaar şiidxehen baina.

SSSR-ei Narkomzeemaar malai yylteriiji haizaruulxa talaar ton baga jyme xegdee. Mynəə boltor malai yylterei raioniirovaniiin plaan ygei. SSSR-ei Narkomzeem, SSSR-ei Narkomsovxoozuud, tedenei niutagai oorganuud bolbol tyryy kolxoozno feermenyyd ba byxii malazalai azaxiin sovxoozuudai oopediiji xalan abuulza şadaagyi.

Moskoovsko ooblastiiin Rameenske raoonoi kolxoozuudai gaixamşag oopedto gazartariaalangai oorganuudai xandalga jixei gaixaltai. Hyylei taban zil soo ene raioonoi kolxoozuud bolbol niutagai yyltergyi maliiji ynder deede produktivna yyltertei metizaacalza ba malazalda staxaanovska meetodiiji yrgenəər xereglen hy haalgiiji xojor xaxad daxin jxedxexe jabadaliiji tuilaa—nege mianga xojor zuuhaa, ynieen byriiin gurba mianga xyrter hy haalgiiji tuilahan baina.

Mynəə socialiis malazal xadaa egeə xar uusalgata yjedee yrood baina. Malai ybelzelge ex...lee. Ybelei yje soo maliiji zişe...te hainaar xaruuhalxa jabaa... malai şuxala baihaniiji todoruulh... manai xereg ygei. Eneengyigeer ... manai aduulalgiin yjiin byxii amza...ltanuud xoohon baidalda orozo ... ba malazalai saaşadaa xygzel...enь berxedeze bolxo baina.

Zaluu maliiji xy...ed xar...xa, malai tylxajalgiiji gurgaxagyi...ede byxii jyme, xamagai tyrvynde malazalai xydelmerilegşed tuilaxa johotoi. Yngeregşe zilei arban hara soo zaluu malai xorolgo yseerhen baina. Kolxoozno tovaarna feermenyydeer tugalai xorolto 14, 4 haa 10, 9 proceent xyrter, prosiaat—13, 3 haa 9, 9 proceent xyrter ba xurigad—9,5-haa 7, 6 proceent xyrter dooşolhon baina. Gebeş, malai garzaalga yşəə jixe, ba ilangajaa SSSR-ei Narkomsovxoozuudai sovxoozuudaar jixe baina. Ende tugainuudai yxelge 14, 6 proceent ba prosiaatnuudai yxelge—16,7 proceent bolno.

Malazalai tyryy xynyydei oopedəi xaruuldagai johoor, xerbee maliiji anxaraltaigaar ba oroldolgotoigoor xaruuhalaa haa, zaluu malai yxelge ugta boliuu agdaza bolxo baina. Jyyzne-Kazaxstaanska ooblastiiin, Keerkenske raioonoi, „Kraasna-internacionaal“ kolxoozoi dojaarka nyxer Satelgaanovaagai, feermede 7 zil soo xydelmerileed baixadanь, malai yxehen uşar geze neges baigaagyi. Moskoovsko ooblastiiin, Lyxewicki raioonoi Bydioonaiia nemzete kolxoozoi tugalşan nyxer Xreenkin gegşiin 4 zilsoo xydelmerilxe zuuranь, tereşelen tugalai yxehen uşar geze neges baigaagyi.

Iime xadaa erxim oopediiji yrgenəər delgeryylxiin tula kolxooznIguudai, kolxooznicanuudai, sovxoozuudai malazal deere xydelmerilze baigaa eregtei ba emegtei xydelmerişedei staxaanovska, udaarna xydelmeriiji byxii xemzeegeerenь urmaşuulxa xereg bolno. Hyregei byten bylieen baiIga ba produktiivnostiiinь urgaltada yder byri oroldoxo xeregtei. Xede xeden raioonuudta malai tipovoi bairanuudai bariIganuud tahaldahan baina. Zişeenь, Kyyrske ooblastida malnuudiinь standaartana bairaar 60 proceent xangagdanxai. Kaliininske ooblastida eberte tomo maliinь tipovoi bairaar 59 proceent, gaxai ba xonidiinь enenheeş muu xangagdanxai. Xede xeden ooblastinuudaar malainь nelieed jxe xubinь tariaaşanai malnuudai jyr in bairanuudta ybelzelgəə yngergexe baina. Enenei yndehəər zarim negen xytelberilegşed bolbol mynəə jyyş xeze bolxoo bolioo geze xelsedeg ba - na. Ene metiin hanal bodolnuudiiji erid dabaxa ba malai baidag bairanuudiiji dulaalxiin tula ali bolxo xemzee abxa xeregtei.

Malai tezeelei erid şanga ekonoomiiin şuxala baihan tuxai xelexe xeregtei. Tezeeliiji xemzyyrei johoor ygexe xeregtei,—eneen tuxai manai ende xodo martadag baina. Tezeeliiji ekonoomnoor, racionaalьnaar gargaşalxiin tyləə temesegşe, feerme ba sovxoozuudai tede xydelmerilegşediiji ali bolxoor urmaşuulxa xeregtei.

Ybelzelgiiji organizoovannoor, haadgyigəər yngergexe jabadaldanь manai kolxoozuud ba sovxoozuudai medelde byxii zəəri bii. Zybxen le niutaguudai partiina, soveed ba gazarai oorganuud bolbol ybelzelgiin xeregei organizaaciiji tologoilxonь, edener xadaa ko - xoozno tovaarna feerme byxende, sovxooz byxende ybelzelgiiji zişeete hainaar yngergexe jabadalda maassa kolxooznIguud ba kolxooznicanuudiiji, sovxoozuudai eregtei emegtei xydelmerişediiji, veternaarna-zootexniiçeske xydelmerilegşediiji yrgexenь xeregte baina. Malazalai tyryy xynyydei, Kazaxstaanai gurbadugaa sjeezdiin delegaaduudai nyxer Staalinda bişehen bişeg soogoo bişehen:

Bidende, malazal erxilegşed te, arad bolbol xariuusalgata uçaastog—socialiis malazaliiji naidaa. Manai garta milliioonno tolgoi mal, tedeniiji ybeşenhəə, halxi şuurganhaa ba bişe bişe gentiin ajuulhaa xamagaalxa xeregtei.... Bide, əəhed in gəə ooped, əəhediingəə tuilaltanuudiiji—tyryy xynyyd—malazalai staxaanovtanai tuilaltanuudiiji respyybliklin byxii kolxoozuud ba kolxooznIguudai dostojaani bolgoxobdi geze bejee ujalgalnabdi... Manai exe oronoi zoloi tyləə, xysen tyges urgaltiin tyləə, kolxoozno baiguulaltiin halbaralgiin tyləə, oron dotor produuktnuudai elbeg eldin bolxiin tyləə, kolxooznIguudai zol zargalta kylьtyyrne ba zaslitoçno azabaidalai tyləə—ede byxiin tyləə bide temesexebdi, xydelmerilxe ba xydelmerilxe, zoxioon byteexe ba zoxioon byteexe bainabdi.“

Socialiis malazalai saaşadaa degzelgiin tyləə temeselei ene uriaa bolbol manai aguu jixe oronoi byxii kolxoozuud ba sovxoozuudaar ton jixe halşaal olxo baina. Orood baihan ene zilnei socialiis malazalai şinenyyd ilaltanuudaar, şinenyyd xygzeltenyydəər temdeglegdexe baina.

(„PRAAVDIIN“ TYRYY BIŞEGHEE).

SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDEI PREZIIDIYMEI

Y Ķ A A Z

Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiin vojeenne prisiaagiin teekst tuxai

Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuzai Konstituucatai zoxilduulan, xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmida vojeenne prisiaagiin iime teekst batalaxa:

„Bi, Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuzai grazdaniin, Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiin zergede orood baixadaa, prisiaaga abza ba ynen sexe, zyrxelig, disciplinlirovanne, heremzetei bojeec bolxo, vojeenne ba gyrenei niuusiiji erid xadagalxa, voinske byxii ustaavliji ba komandiirnuud, komissaarnuud ba naçaalьniguudai prikaazuudiiji yge duu ygeigəər dyyrgexe geze torzeestvenno kliaatvaa ygeneb.

Vojeenne xeregiiji ynen sedьxeleer huralsaxa vojeenne ta aradai ed zəəriiiji byxii xemzeegeerenь gamnaxa ba hyylşiingəə amisxal xyrter əəriingəə exe orondo ba xydelmerişen tariaaşanai praviitelьstvada preedanne baixab geze bi kliaatvaa ygeneb“.

Xydelmerişen tariaaşanai praviitelьstviin prikaazai johoor, minii exe oronoi—Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuzai xamagaalalgada orolsoxoor xezeedee belen ba, Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmiin sereg myn bolxo tuladaa, bi bolbol daişaniiji xysed ilaxa jabadal tuilaxiin tula əəriingəə şuha ba amibejejee xairalangyi, tereniiji erelxegeer, şadabarit igaar, dostoinstvoor ba xyndeleləər xamagaalxab geze kliaatvaa ygeneb.

Xerbee əəriingəə ene torzeestvenne prisiaagiiji minii ebdee haam, namda soveed zakoonoi xatuu xeheelte, azalşadai bygedeniitiin duragutalga ba şoololgo tudag le“.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe M. KALIINI
SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaarь A. GOORKIN.

Moskvaa, Kreemlь.
1939 onoi janvaarь 3.

SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDEI PREZIIDIYMEI

Y Ķ A A Z

Xydelmerişen-Tariaaşanai Uhan-Seregei Floodoi vojeenne prisiaagiin teekst tuxai

Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuzai Konstituucatai zoxilduulan, Xydelmerişen—Tariaaşanai Uhan seregei Floodoi vojeenne prisiaagiin iime teekst batalaxa:

„Bi, Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuzai grazdaniin, Xydelmerişen-Tariaaşanai Uhan seregei Floodoi zergede orood baixadaa, prisiaaga abza ba ynen sexe, zyrxelig disciplinirovanno, heremzetei bojeec bolxo, vojeenne ba gyrenei niuusiiji erid hainaar xadagalxa, voojenske byxi ustaaviiji ba komandiirnuud, komissaarnuud ba naçaalьniguudai prikaazuudiiji yge duu ygeigəər dyyrgexeb geze kliaatvaa ygeneb.

Vojeenne xeregiiji ynen sedьxileer huralsaxa, vojeenne ba aradai ed zəəriiiji byxii xemzeegeerenь gamnaxa ba hyylşiingəə amisxal xyrter əəriingəə aradta, əəriingəə soveed exe orondo ba xydelmerişen - tariaaşanai praviitelьstvada preedanne baixab geeze kliaatvaa ygeneb.

Xydelmrerişen - tariaaşanai praviitelьstviin prikaazai johoor minii exe oronoi—Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuzai xamagaalalgada orolsoxoor xezeede belen ba Xydelmerişen-Tariaaşanai Uhan seregei floodoi sereg bolxo tuladaa daisadiiji xysed ilaxa jabadaliiji tuilaxiin tula əəriingəə şuha ba amibejiji xairalangyi tereniiji ereIxegeer, şadabar taigaar, dostoinstvo ba xyndeleləər xamagaalxa geze kliaatvaa ygeneb.

Xerbee əəriingəə ene torzeestvenno prisiaagiiji xoroto sedьxileer minii ebdee haam soveed zakoonoi xatuu xeheelte, azalşadai bygedeniitiin duragutalga ba şoololgo tudag le“

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe M. KALIINIⱢ.
SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaarь A. GOORKIN

Moskvaa, Kreemlь
1939 onoi janvaarь 3.

SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDEI PREZIIDIYMEI

Y Ķ A A Z

Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiji, Xydelmerişen-Tariaaşanai Uhan-Seregei Floodiiji ba pograniiçne oxraaniin seregyydiiji prisiaagada oruulxa tuxai

1939 onoi fevraaliiin 23-da — Xydelmerişen - Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin 21 zilei oin yderte byxii Xydelmerişen-tariaaşanai Ulaan Aarmiiji, Xydelmerişen-Tariaaşanai Uhan Seregei Floodiiji ba pograniiçne oxraniin seregyydiiji prisiaagada oruulxa.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe M. KALIINIⱢ.
SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaarь A. GOORKIN.

Moskvaa, Kreemlь.
1939 onoi janvaariiin 3.

SOVEED SOJUUZ DOTOR

● *Prokoopьjevske. „Staalinyygolь“ treestiin „çoorno gol raa“ şaaxtiin kollektiiv bolbol zileingee plaan dyyrgebe. 450129 toonno nyyrhe abhan baina.*

● *Çerniigovo. Ooblastiiin saaxarna zavoodnud 1226900 ceentner saaxar gargaza, zileingee plaaniiji dyyrgebe.*

● *Siiktiivkaar. Yyst Cileemsk leespromxooz bolbol 72 miangan kyybomeetr modo beledxeze zileingee plaaniiji dyyrgebe.*

● *Kiirov. Iskyystvenne arahanai kombinaad bolbol zileingee prograamiiji dyyrgee. Tus kombinaad janvaariiin 1-de 800 miangan tyxerigei produukca ylyy gargahan baina.*

SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDEI PREZIIDIYMEI

Y Ķ A A Z

Vojeenne prisaaga abxa zuram tuxai

Vojeenne prisiaaga abxa zuram tuxai doro zaagdahan polozeeniiiji batalxa:

„1. Vojeenneslyyzaşçe byxen Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan-Aarmiin, Xydelmerişen-Tariaaşanai Uhan - Seregei Floodoi ba pograniiçne oxraaniin seregyydei zergede oroxodoo vojeenne prisiaaga abdag baixa.

2. Vojeenneslyyzaşçe byxen xadaa vojeenne prisiaaga individyaalьnaar abxa ba tereenee əəriingəə gartabilga batalxa.

3. Vojeenne prisiaaga abxad:

a) zaluu ulaanarmeicyyd ba ulaanfloodcuud—negeeree huralsalgiiji yngergehenei ba dotoroi slyyzbiin ustaavliji, ustaav ba vojeenne disciplinniiji ba vojeenne prisaagiin udxaşanariiji oilgohonoigoo hyyleer, zygəər seregei çaastida orohoor xojor hara bolhonhoo xozom bişe;

b) eneenei urda tee prisaaga abaagyi jabahan, vojeenne yçiiliçşiin kyrsaantnuud ba vojeenne akadeeminuudta huragşad,—bahal tere bolzor soo.

4. Zaluu ulaanarmeicyyd, ulaanfloodcuud, myn vojeenne yçiilişçenyyd ba hurguuliinuudai kyrsaantnuud ba vojeenne akadeemida huragşad bolbol poolkiin (çaastiin) komandiirai ba vojeenne komissaarai, ypravleeniiin, otdeelei, yçrezdeeniiin naçaalьnigai ba komissaarai xytelberi doro prisiaaga abxa.

5. Vojeenne prisiaaga abxa ag tus çaastiiin prikaazaar sonosxogdoxo. Prikaazai sonosxogdotor, byxii podrazdeleeninyydte vojeenne prisiaagiin ba Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuzai Konstituuciin 132 ba 133 statьjaanuudai udxaşanar tuxai oilguulamzhiin xydelmerinyyd jabuulagdadag baixa.

6 Tomilogdohon sagtanь poolko (çaasti) bolbol tugtai gaar ba orkeestrnuudtaigaar zagsaxa baina. Prisiaaga abagşad tyryyşiin zergede baixa Poolkiin (çaastiin) komandiir bolbol vojeenne prisiaagiin udxaşanar tuxai, əəriingəə aradta ba Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuzai praviitelьstvodo ynen sexe baixiin prisiaaga abxa, vojeenneslyyzaşçenyydte daalgagdahan tere xyndete ba xariuusalgata ujalgiin udxaşanar tuxai, myn SSSR-ei Konstituuciin 132 ba 133 statьjaanuudai udxaşanar tuxai zaluu ulaanarmeicyydte oilguulza ygedeg baixa.

Ene oilguulamzhiin yge xeleheneingee hyyleer, poolkiin (çaastiin) komandiir bolbol „VOOLЬNO“ gehen komaanda poolkodo (çaastida) ygəəd, zaluu ulaanarmeicyydei vojeenne prisiaaga abalgada exilze orxiin zaxiralta ygedeg baixa. Rootiin (batarei, komaanda, podrazdeleeni) komandiirnuud bolbol prisiaaga abxa bolhon, əəriingəə podrazdelieenydel ulaanarmeicyydiiji tusagaar gzarta suglauuldag baixa. Vojeenneslyyzaşçe byxen xadaa, vojeenne prisiaagiiji eelzelen şangaar unşadag ba tereeneigee hyyleer speciaalьna spiisegte əəriingəə nere tuşaa baihan grafaa soo garaa tabidag baixa.

AZAGLALTA: 1. Vojeenne prisiaaga abxa nuurnuudai spiisegei blaankanuud bolbol SSSR-ei oborooniin Aradai Komissariaadai ba SSSR-ei Uhan-Seregei Floodoi Aradai Komissariaadai zoxioohon majagaar urid beledxegdehen ba tyryyşiingee xuudahanda vojeenne prisiaagiin teeksttei baidag baixa.

2. Temperatuuriin baga ba sagai uurilai muu baigaahaa, prisiaaga abalga ger soo xegdeze bolxo.

Vojeenne prisiaaga abagşadai gartabilgatai byxii spiisegyydiiji root in (batariee), eskadroinuudai, komaandanuudai, podrazdeleeninyydei komandiirnuud bolbol poolkiin (çaastiiin) komandiirta ygedeg baixa. Poolka (çaastь) daxiu tug doroo zagsaxa Poolkiin (çaastiin) komandiir ba komissaar bolbol vojeenne prisiaaga abalgatai daşaramduulan zaluu ulaanarmeicuudiiji xysed erxete bojeecyydei şine popolnieen tei daşaramduulan byxii poolkiiji (çaastiiji) amarşaldag baixa. Poolko (çaasti) bajarai alxamaar gardag baixa.

Jamar negen şaltagaangaar ene yder prisiaagaa abaagyi byxii vojeenneslyyzaşçenyyd bolbol udaadaxi ydernyydt nь poolkiin (çaastiin) ştaab soo poolkiin (çaastiin) komandiir ba komissaraI xytelberi doro prisiaaga abdag baixa.

Prisiaaga abagşadai spiisegyyd bolbol poolkiin (çaastiin) ştaab soo noome logdohon, şidegdehen ba lasadagdahan speciaalьna paapka soo xadagalagdadag baixa. Vojeenneslyyzaşçiin vojeenne bileete (albanai spiisegte) poolkiin (çaastiin) ştabaar iime temdeg xegdexe: „Vojeenne prisiaaga (yder hara, on) abaa“.

7. Vojeenne prisiaaga abalgiin yder bolbol tere çaastida xydelmerigyi yder baixa ba hain yder şingeer yngergegdedeg baixa.

8. Seregei çaastinuudta bişegdehen ba vojeenne prisiaaga abaagyi seregeiujalgatad bolbol çaastida jirehenhee xoişo 5 xonoghoo xozom bişe huralsalai yjede prisiaaga abdag baixa.

9 Bygediin gy, ali zarim mobilizaaciin sonosxogdoxodo, miirne sagta vojeenne prisiaagaa abaagyi baihan byxii seregeiujalgatad xadaa, seregei çaastida jirexetejee adali prisiaaga abdag baixa.

AZAGLALTA: Ene polozeeniiji sagsaonь ba xysedəər dyyrgelge ba poolkiin (çaastiin) byxii vojeenneslyyzaşçenyydei prisiaaga abhanai byridxel, myn prisiaaga tuxai spiisegyydiiji xadagalalga poolkiin (çaastiin) komandirai ba komissaarai xariuusalgada baidag baixa“.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe M. KALIINIⱢ.
SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaarь A. GOORKIN

...leespromxoozoi xytelbeled aimzyisedkoomoi togji bejelyylnegyi, ene ton ...eske udxa şanartai modoie xelei xydelmeriiji bolotoronь dyyrgexiin tuxai ...o xemzee abaagyi baina ...eliryylen xaruulna.

...zengiin uçaastog (naçaalьь Pieeşkin) modobeledxedelmeride 349 xydelmeiji ba 2 6 morid iji jabuulhotoi aad, mi l 102 xydeliediiji ba 67 morid iji xyride garga d baina.

... uçaastag dotorxi kolxoo... zarim xadaa modobeledxydelmeride morid iji ba ...merişediiji gargalgiin ta... ...ene metiin faaktnuudiiji tooloo haa ton olon baina.

Gadana modobeledxelei xydelmeride ja aza baigaa xydelmer şedei baixa ba ra ton muu. Zişeelxede, Sulxariin uçaastogai xydelmerişedeiinь baira ton muu, xyiten ba xaranxii baina. Teed, tus uçaastog i naçaalьn gai zygnəə xydelmerişedeigəə bairiiji haizaruulxi n tuxai jamarşji xemzee abdaggyi baina.

Iimenee Xorii n leespromxooz xadaa ene zerge tahaldalaa usadxaza, modobeledxeleigee tuaiiij bolzor dotoronь dyyrgexiin tyləə byxii xemzee abxaa ujalgatai boloo.

Dam. Zam.

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiiin ISTOORI

XURIAANGII KYYRS

BK(b) P-iin CK-ei Komiissiin redaakca doro. BK(b)P-iin CK-eer haişaagdahan. 1938 on.

GLAVAA XII

BOLЬŞEVIIGYYDEI PAARTI BOLBOL SOCIALIIS OOBŞÇESTVO BAIGUULALTIIJI DYYRGELTIIN BA ŞINE KONSTITUUCA ABŽA BEJELYYLELGIIN TYLƟƟ TEMESELDE.

(1935—1937 onuud).

1. 1935—1937 ONUUDDAXI ULASXOORONDIIN ORŞOM BAIDAL. EKONOMIIS KRIIZISEI SAGZUURIIN ZƟƟLEREL. ŞINE EKONOMIIS KRIIZISEI EXILEL. ABISSIINIIJI ITAALIIN BULIAAN ABALGA. ISPAANIDA BOLZO BAIGAA NEMEECKO-ITALЬJAANSKA INTERVEENCE. CENTRAALЬNA XITADTA JAPOONIIN DOBTOLON OROLGO. XOJORDOXI IMPERIALIIS DAINAI EXILEL.

1929 onoi xojordoxi xaxadta kapitaliis oronuudta exilhen ekonomiis kriizis bolbol 1933 onoi hyyl boltor yrgelzelhen baigaa. Eneenei hyyleer promışlennostiin unalga nandan zogsozo, kriizis bolbol zastoido şilzen oroo hen, tiigeed promışlennostiin zarim negen hergelge, eneenei zarim negen debzelte bolzo exilee hen. Gebeş en debzelte bolbol şine, ylme yndэr baaza deere promışlennostiin halbaran xygzexe johotoi baihan, tere debzelte bişe baigaa hen. Delxein kapitaliis promışlennostь xadaa 1929 onoigoos xemzeehee xyrter deeşeleze şadaagy, 1937 onoi xaxadta ene xemzeehee mil 95-96 proceent tuillahan baina. Tiin 1937 onoi xojordoxi xaxadt, xa aşai ty yynde, Ameerikiin Xolbooto Şṭaaduud ıjl xaxadt ulan abza, şine ekonomiis kriizis exilşeb. 1937 onoi hyy AXŞ ta xydelmerigyi şyydel too bolbol baha dax n 10 millioon xyn xyrteree de şelhen baina. Angliida xydelmerigyişyydel too tyrgen deeşeleze exilee hen.

Tiimiin uşarhaa, kapitaliis oronuud bolbol hajl nge ekonomiis kriizisei oxiltohoo yşe tyxeldee oro o amzaagyi baita raa, şine ekonomiis kriizisei medexe baa[illegible].

Ene uşarhaa xadaa imperialiis oronuudai xoorondoxi zyrişelgeen, ydiiji byrzyazii ba proletariaad xojor i xoorondoxi dol acali,—yşөө jixeer şangadaxa jabadalda oroohan baina. Eneentei daşaramd ulan, ekonomiis kriizis deerehee oron doto oo bolhon getlte yydiiji bişecei, hulaxamagaigatai oronuudai xyzyyn deere byt yiexe gehen agressiivne gyrenyydei zaldalgaruud bolbol—ulam ulam tyrgen şangadaxa exilebe. Iigeed baixada, meeteeze xojor agressiivne gyrenyyde, Germaanida ba Japoonido, mynөө gurbadaxi gyren—Itaali negedesebe.

1935 ondo faşiis Itaali bolbol Abissiinida dobtolozo, tereeniiji bogoolşolhon baina. Itaali bolbol jamarş yndehegyi aad gexe gy, ali „ulasxoorondiin erxiin" talaar jamarş barimtagyigeer Abissiinida dobtolohon ba mynөө faşiistnuudai moodo bolhon johoor, dai sonosxongyigeer, xulgaiş nai johoor dobtolhon baina. Ene xadaa gansaxan Abissiinida soxilto boloo bişe. Myn baha Aangli da esergyy, Jevroopohoo Indi, Aazi oroxo Aangliin dalain zamuudta esergyy jabuulagdahan soxilto bolhon baina. Abissiinida Itaaliin huuriiaxa jabadalda haalta xexe gehen Aangliin hedege bolbol jamarş rezyltaaduudiiji ygөөgyi hen. Itaali bolbol garaigaa ujalaa tailaxiin tula, hyyleerenь Lige Naacihaa garaad, ton xysetelgөөr zebsegleze oroo hen.

Iimiin uşarhaa, Jevroopohoo Aazi oroxo ton dytiin dalain zamuud deere dain ai şine zangilaa ujaldahan baina.

Faşiis Germaani bolbol Versaalьska miirne doogovoriiji negetaliin aaktaar tahalaad, Jevroopeiske gyrenyydei xiliinyydiiji xyseer saxin xaraza yzexe gehen plaanaa tejelyylxe geze xaraalahan baina. Nemeecke faşiistnuud bolbol zergeleze huugaa gyrenyycee өөriingөө nөөrөө abxa ijl iiillaza baihanaa gy, ali biga xemzeegeeree ene gyrenyydei, nemecyydei huugaa territoorii bulaan abxa jabadalaa nluunagyi. Ene plaanaigaa johoor iige e bodomzoloo guono: tyryyşeer Aavstriiji bulaan abalga hyyleerenь Çexoslovaakiiji soxilto, hyyleerenь magad,—myn baha, Germaaniin xilengeede deg, neemecyydei huhan byxeli bytэn territoori—Poolьşiiji, tiigeed hyyleerenь. . . hyyleerenь „eli bolxo".

1936 onoi zun Ispaanska respyybliikede esergyy Germaani ba Itaaliin sэrэgei interveence exilhen baina. Ispaaniin faşiistnuudiiji demzhehen nэrэ boloo Itaali ba Germaani bolbol өөhediingөө sэrэgei çaastnuudiiji Ispaaniin territoori deere, Fraanciin tiiloo oruulxa, tiigeede өөriingөө dalain floodiij—Ispaanska ybnuuudta, urda zygte Baleaarska oltuuguuda ba Gibraltaarai raioonuudta, baruun zygte Atlantiiçeska okeaanai raioonuudta, xoino zygte Biskaiska zalivai raioonuudta hemeexen oruulxa arga olzo abhan baina. 1938 onoi exieer germaanska faşiistnuud bolbol Aavstriiji bulaan abza, Dynaa myrenei dunda uradxalэr neeter n orohon ba Jevroopiin urda zygte, Adriatiiçeska dalaida dyteleen taraza oşohon baina.

Ispaanida esergyy interveence xygzyylen baixadaa, germaana-italьjaanska faşiistnuud bolbol Ispaanida, «Ulaantanaar» temesel jabuulza bain. Gebeşe ehooo jamarş ugzorilgo ysenegyibdi geze bygedenji etgyyixe gedeg baigaa. Gebeş ene xadaa bodolgyş şyyrei tengereide bodomzologdehen bydy lig baixaangyi maskiroovka myn baigaa. Ynenee xereg deere tede enei bolbol Aangli ba Fraancada esexe jabuulhan baina, uşaranь xadaa tedenei Aangli ba Fraanciin Aafriika ba Aazidaxi ton jixe kolooniaalьna ezendelge teexi dalain zamuudiiji bulaan abhan baina.

Aavstriiji bulaan abalga tuxai xelebel, eneeniiji Versaalьska doogovoroi temeselei raamkada, tyryyşiin imperialiis dainai ytede geehen territoorijoo өөhedөө busaaza abxiji xysehen Germaaniin „nacionaalьna" intereesyydiiji xamagaalalxoovno [illegible] tahalgaiji bolsh hon baina. Aavstri

[illegible]

BMASSR-ei gazartariaalangai narkoom nyxer N. Kovriiginai doklaadiiji jixe anxaraltaigaar dulahan baina.

Kovriigin bolbol „BK (b) Paartiiin istooriiin xuriaangii kyyrsiin" ba BK (b) Paartiiin Centraalьna Komiteedei 1938 onoi nojaabriiin 14-nei togtooloi ton jixe udxaşanartai baihiiji todorxoigoor xeleze ygebe.

Byxii soveed arad, partiiina ba partiiina bişe bolьşeviigyyd bolbol,—geze nyxer Kovriigin medyylbe,—Leenin — Staalinai aguu jixe bolьşeviig partiiin istooriiin xuriaangii kyyrsiin xeb[illegible]

baihan [illegible] lexe zuuraa, ton honin[illegible] nuudiiji xaruulba. 1911 byxii Zabaikaaliiin xydөө xiida oroidoo 7 agronoom 4 staarşa instryyktornyyd delmerilhen baina. Xe[illegible] eneenei talaar mynөөnei b[illegible] iiiji xaraza yzexe boloo ton ondoo baina. Mynөө, saxan manai Buriaad-M[illegible] Respyybliikede 1100 haa dunda ba deede hurgu[illegible] xydөө azaxiin speciaalistnu[illegible] delmerileze baina. Terene[illegible] do, 100-haa ylyy agronoom[illegible] 160 zooteexnigyyd, 170 ve[illegible]

[illegible] redaktor [illegible]

NKMP-iin tiipogra[illegible]

өөhediinь bii bolgohon-eldeb janziin „niutagai incideentnyydte" moşөөnnig janzaar xaldaxa zamaar, byxii ba aliibyxii „ulasxoorondiin noormonuud", doogovornuud, soglaşeeninuud gexe meteenyydiiji faşistiiçeske ebdelgiin zamaar, xulagaişanai johoor xegdehen baina. Tianьczinijiji ba Şanxaiji bulaan abalga bolbol Xitadtai, tereenei zaxa xizaargyi riinokto naimaa xexe tylxiyyriiji—Japooniiin garta ygehen baina. Ene xadaa, Japooni bolbol dab deere Şanxai ba Tianьczinijiji gar soogoo barizaa baixadaa, Centraalьna Xitadta ton jixe kapitaal oruulgatai baigaa Aangli ba AXŞ-diiji duratai sagtaa tendehee abza xajaza şadaxa jabadal bolno.

Zygtөө, Japoonsko bulaan abagşadta esergyysehen xitad aradai ba eneenei aarmiin geroiiçese temesel, Xitadta ton jixe nacionaalьna debzelte, Xitadai xynyydei ba territooriiin aguu jixe rezeervnyyd, esesteenь, Xitadai syleөreltiin temeseliiji esestenь xyrter, bulaan abagşadiiji Xitadai gazar deerehee gyised namnan arilgaxa xyrter jabuulxa gehen xitadai nacionaalьna pravitelьstviin şiidelge,—ede bygede xadaa Xitadta japoonsko imperialiistnuudai xetiin jabadal geze ygei babaizaşji şadaxagyi baihaniiji damzaggyi xeleze ygene.

Zygөөr Japooni bolbol Xitadtai naimaa jabuulgiin tylxiyyrnyydiiji dab deere gartaa bariza baihanь ba tereenei xitadta esergyy dain xadaa Aangli ba AXŞ-dai intereesyydte ton serьjoozno soxilto bolood baihan myn baha ynen baina.

Tiimiin uşarhaa, Veliike okeaan deere, Xitadai raioondo dainai yşөө nege zangilaa ujagdaba.

Ede byxii faaktnuud bolbol xojordoxi imperialiis dainai xereg deere exileed baihiiji xaruulna. Ene xadaa hemeexeneer, dai sonosxongyigөөr exilee. Gyrenyyd ba araduud bolbol xojordoxi imperialiis dainai orbiita uruu xalşanş geed be eli bişeer mylxin oroo. Gurban agressiivne gyrenyyd—Germaaniiin, Itaaliiin, Japooniiin faşiis zasag orolon barigşad bolbol delxein eldeb zaxa xizaaraar dainiiji yydxen exilee. Dain bolbol Gibraltaraa exileed Şanxai xyrter on jixe tala zai soo jabaza baina. Dain bolbol өөriingөө orbiita uruu xaxad milliaardhaa ylyy xyn zoniiji tat za amzaba. Agressiivne oronuudai aşag tuhaar ba demokratiiçeska geze nerelegdedeg gyrenyydei xyzyyn deere delxeiji ba sfeer viljaaniiji xubaaxa ugzorilgotoi bolxo tuladaa, dain bolbol eses hyylde, Aangli, Fraanc, AXŞ dai kapitaliis intereesyydte esergyy jabaza baina.

Mynөө deeree xojordoxi imperialiis dainai iigaa dyyren xadaa, eneeniiji agressiivna derzaavanuud jabuulza ba xygzөөze baixadanь, xarin bişe bişe derzaavanuud, „demokratiiçeska" derzaavanuud bolbol, dain bolbol tedenerte esergyy zoriuulagdahan baibaşji, dain xadaa manda xabaagyi gehen janza xaruulza, garnuudaa ugaan, gedergee tatagasaza miirte durataigaa hairxan magtaza, faşiis agressoornuudiiji xar aza baidag ba... ene zuuraa xatuu so iltodo beledxeze bainabdi geze naiduulan, өөhediingөө poziciiji baga bagaxanaar agressoornuudta ygedeg jabadalda baina.

Ene dain xadaa, medexede byrişji zig'ei ba negetala barihan xaraakterteі baina. Gebeş ene bolbol tus dain xadaa Abissiiniiin, Ispaaniiin, Xitadai xamagaalga tagatai araduudai niurganda de geren jabaza baigaa, xatuu xerzegii ba bydyylig bulaan abalgiin şanartai baixa jabadaldanь haad xenegyi.

Tus dainai tiime negetaliin xaraakteriiji „demokratiiçeska" gyrenyydei seregei g , ali ekonomiis talaar hula deerehee bomo geze tailbarilxa jabada buruu baixa hen. „Demokratiiçeske" gyrenyyd bolbol, zygtөө, faşiis gyrenyydhee xysetei baina. Delgereze baigaa delxein dainai negetaliin xaraakter xadaa „demokratiiçeska" gyrenyydei zyghөө faşiis derzaavanuudta esergyy jediine froontiin ygei baihaar tailbarilagdana. „Demokratiiçeska" geze nerlegdedeg gyrenyyd bolbol, zygtөө, faşiis gyrenyydei „xeterhen jabadalnuudiiji" haixaşaadaggyi ba edene byri şangadxahaa a dag baina. Gebeş edener xadaa Jevroopodoxi xydelmerişenei xydeleөnhөө ba Aazidaxi nacionaalьna—syleөrelgiin xydeleөnhөө yşөө jixe aidag ba faşizm bolbol ede byxii „ajuultai" xydeleөnde esergyy „jixe hain prootivojaad" geeşe geze toolodog baina. Iimenee „demokratiiçeske" gyrenyydei zasag orolon bar gşad, ilangaja,—Aangliin zasag orolon bar gşa konservatiivna kryygyyd bolbol "xeregliiji xeterxe jabadalda xyrgөxegyi" g ze g doorhon faşiis zonxiogşodiiji argada ganuudai politikoor xizaarladag, eneentei xamta, xydelmerişenei ba nacionaalьna syleөrelgiin xydeleөnyydte esergyy edenerei reakcioonno-politiçeske politikiiji „dyyren olgodog" ba gol tyleb haişaadagbdi geze olgoso ogozo ygedeg baina. Carizm n yjede orodoi liberaalьna—monarxiçeska byryaanuud xadaa carska politikiin „xeterhen jabadalhaa" ahan ba araghaa yşөө jixeer ahan deerehee carizmiiji idxalgiin politika, tiime deerehee, aradta eryysen caarьtai *xelsee xexe* politika barьza baihan egeel tiime tuxailamza politikiiji mynөө enee Aangliin zasag orolon barigşad barьza baina. Rossiin liberaalьna monarxiiçeska byrzyazii bolbol tiime xojoroldon politikingaa tylөө jixe xatuugaar xoxidohonь medeeze beze. Aangliin zasag orolon baigşad ba Fraancadaxi ba AXŞ-daxi tedenei xani nyxed bolbol baha tede өөhediingөө istoriiçeska xatuu abalgiiji abxa jym geze tuxailaxa xeregtei.

SSSR bolbol ulasxoorondiin xeregyydei tiime erjesiiji xaraza baigaad, ene zanaltata sobыtinuudai xazuugaar alad garza şadaxagyinь ol gostoi. Agressoornuudai yydxen exilhen jaxaiarş zaaxanş haa dain xadaa murte duratai oronuudta ajuultai baina, tiixede jyre „medegdengy geөr a-aduu teişe geteze baihan ba xaxad milliaardhaa ylyy xyn zoniiji xabaaduulan abaad baihan, xojordoxi impeliaiis dai bolbol—byxii araduudta ba, xamagai tyryyn SSSR-te ton serьjoozno ajuul uhbee tiiteree bolongyi baiza şadaagyi baina. Germaan, Itaali ba Japooni gurbanai xoorondo „antikommuniis" bloog togtoolgo bolbol eneen tuxai tran ygөөr xelene. Iimehee manai oron bolbol өөriingөө miirne politikiiji jabuulxatajaa xamta, xilenyydeigee oboroonoiin xyse şadabariiiji saaşanь şangadxalga ba Ulaan aarmiingaa ba Ulaan floodo ngoo bojevoi belen baixa jabadaliij delgeryylhen baina. SSSR bolbol 1934 onoi hyyleer Lige Naacada orohon jym, eneenei xedii hulaş hainь, agressoornuudiiji eliryylen soxixo gazar bolzo ygexe ba dainai ujalaa tailaxa jabadaliiji toormozioxo, hulaş haa, miirei zarim negen instryyktor bolxo geze medehe baigaa. Tiime sagtaa Lige Naacaşangi, tiime huladxanşji ulasxoorondiin organizaaciiji anxarangyi baiza bolxogyi geze, SSSR toolohon baina. 1935 onoi mai harada Fraanca ba SSSR xojoroi xoorondo, agressoornuud dobtolozo boixo jabadalda esegyy beje bejee tuhalalsaxiin tuxai doogovor batalagdaa. Eneentei xamta myn baha tiime doogovoi Çexoslovaakitai batalagdahan baina. 1936 onoi maartda SSSR bolbol Mongol Aradai Respyybliikete beje bejee tuhalalsaxiin tuxai doogovor batalhan baina. 1937 onoi aavgustada SSSR ba Xitadai respyybliike xojoroi xoorondo beje bejedee dobtololsoxogyin tuxai doogovor batalagdahan baina.

2. SSSR-ei PROMIIŞLENNOSTЬ BA XYDӨӨ AŽAXIIN SAAŞANXI DEBŽELTE. XOJORDOXI TABANŽILIIJI BOLZORHOONЬ URDA GYISEDXEL. XYDӨӨ-AŽAXIIN REKONSTRYYKCE BA KOLLEKTIVIZAACIIJI DYYRGELTE. KAADRANUUDAI UDXAŞANAR. STAXAANOVSKA XYDELӨӨN. ARADAI AŽAAMIDARALAI BAIDALAI DEBŽELTE. ARADAI KYLЬTYYRIIN URGALTA. SOVEED REVOLIYYCIIN XYSEN.

Kapitaliis oronuudta 1930—1933 onuud soo bolhon gurban zilei ekonomiis kriizisei hyyleer şine ekonomiis kriizis exilhen tere sagta, SSSR-te xadaa *ene byxii yjesoo* promışlennostiin debzelte xelberilgyi yrgelzelze baigaa hen. Xerbee delxein kapitaliis promışlennostь byxiidөө 1937 onoi ten yjede şine ekonomiis kriizisei polosaa soo oroxiin tula, 1937 onoi xaxadta 1929 onoigoo xemzeenhee arai geze 95—96 proceent tuillahan baixada, SSSR-ei promışlennostь bolbol өөriingөө urgaza baigaa debzelteer 1937 onoi hyylde 1929 onoigoo xemzeenhee 428 proceent tuillaza, xarin dain urdaxi xemzeentei adalidxaa haa, doloo daxinhaa ylyy urgahan baina.

Ede amzaltanuud bolbol paarti ba pravitelьstviin şanga tesemgeigeer jabuulhan rekonstryykciin politikiin sexe yre baigaa.

Ede amzaltanuudai rezylьtaadaar xojordoxi tabanziiei plaan bolbol promışlennostiiin talaar bolzorhoo urda gyisedxegdeşehen baiba. Xojordoxi tabanzil xadaa 1937 onoi apreelь 1-de gy, ali 4 zil ba 3 hara soo gyisedxegdehen baina.

Ene bolbol socialiizmiin ton jixe ilalta bolno.

Myn baha iime şaxuu debzeltiin kartiiniiji xydөө-azaxii xaruulhan baina. Byxii kylьtyyrnyydei tariigiin plooşçadь 1913 ondo (dainai urdaxi sagta) 105 millioon gektaar baihanai 1937 ondo 135 millioon gektaar xyrterөө urgaa. Orooho yiledberilei e bolbol 1913 ondo 4 milliaard 800 millioon pyyd baihanaa 1937 ondo 6 milliaard 800 millioon pyyd xyrterөө, xyben-ciirca yiledberilelge bolbol 44 millioon pyydhee—154 millioon pyyd xyrterөө, lioon (voloknoo) yiledberilelge 19 millioon pyydhee—31 millioon pyyd xyrterөө, sviooklo yiledberilelge 654 millioon pyydhee—1 milliaard 311 millioon pyyd xyrterөө tohoto kylьtyyr yiledberilelge 129 millioon pyydhee—306 millioon pyyd xyrterөө urgahan baigaa.

Gansaxan kolxoozuud (sovxoozuudgyigөөr) 1937 ondo 1 milliaard 700 millioon pyydhee ylyy tovaarna talxa tariiaa orondoo ygөө, gexe gy, ali 1913 ondo, pomeeşçigyydei, kulaaguudai ba tariaaşadai xaxadtadaa ygehenhөө adaganь 400 millioon pyyd jixiiji ygehen baina.

Xydөө azaxiin gansaxan le halbari—malazal—dainai urdaxi xemzeenhee yşөө geegdeheer ba aalixan teempeer uragşaa jabaza yrgelzelheer baigaa.

Xydөө azaxiiji kollektivizaacaalga tuxai xelebel, eneeniiji dyyrgegdee geze tooloxodo bolxo baigaa.

1937 ondo 18 millioon xaxad tariaaşadai yrxete kolxoozuudta orohon baigaa, enenь byxii tariaaşadai yrxediin 93 proceent bolno, tiixede kolxoozuudai oroohoto tariigiin plooşçadь xadaa byxii tariaaşadai oroohoto tariigiin plooşçadiiin 99 proceent bolhon baina.

Xydөө azaxiiji rekonstryykcelhenei ba xydөө azaxiiji traaktornuud ba xydөө azaxiin maşiinanuudaar xysetelgөөr xangahanai yrenyyd bolbol niuur deere yzegdeze baigaa.

Promışlennostiin ba xydөө azaxiin rekonstryykciiji dyyrgeed baixada, aradai azaxii bolbol tyryy klaassna teexnikeer elbeg jixeer xangagdahan baina. Promışlennostь ba xydөө azaxii, traansport ba aarmi bolbol aixabtar olon toonoi şine teexnike, şine şine maşiinanuud ba stanooguudiiji, traaktornuud ba xydөө azaxiin maşiinanuudiiji, parovoozuud ba paroxooduudiiji, artelleer ba taanknuudiiji, samoliooduud ba uhan seregei koraablьnuudiiji abhan baina. Bultiinь ene teexnikiiji emeeileze şadaxa ba eneenhee şaxan gargaza bolomoor jyym iiinь maaksimym şaxan gargaza şadaxa arbaad ba zuugaad miangan hurgagdahan kaadranuudiiji zamdanь oruulza jabuulxa zailaşagyi şuxala baigaa. Eneengyigөөr, teexnike şudalhan gyised toonoi xynyydgy gөөr teexnike bolbol xereglegdengyigөөr ylez, oboo ondi xosorongi metaall bolxo jabadalda xyrexe baigaa. Ene bolbol teexnike emeelleze şadaxa kaadranuudai urgaltiin *amzadaggyi* baihanai ba teexnikiin urgaltahaa xolo *geeydehenei* yreer garhan. ton serьjoozno ajuul bolgaa hen. Manai zarim xubi xydelmerilegşed bolbol ene ajuuliiji mederdeggyi ba teexnike xadaa өөriingөө xeregiiji „өөrөө xexe jym geze toolodog baihan deereheenь xereg bolbol tybegtei bolhon baina. Xerbee eneenei urda teexnikiiji toodoggyi ba eneende xaixaramzagyi xandadag baigaa haa, xarin mynөө ylyy toodog bolzo, eneeniiji fetişis bolgohon baina. Teexnike şudalhan xynyydgyi xadaa teexnike bolbol—xosorongi baixa jym geze tedener olgodoggyi baigaa. Gansaxan le teexnike şudalhan xynyydei baigaa xada, teexnike bolbol ynder byteese ygeze şadaxa jym geze tedener medeedeggyi baigaa hen.

Iimiin uşarhaa teexnike şudalhan kaadranuudai tuxai asuudal bolbol tyryy şatiin udxaşanar olhon baina

Manai xydelmerilegşede anxaraliiji teexnikede xem xemzeegyi daşuurhan ba kaadranuudai udxaşanariiji tooxogyi jabadalnuudhaa—teexnikiiji ezemdexe zyg teeşe, teexnikiiji şudalxa zyg teeşe, teexnikiiji emeelleze şadaxa ba eneenhee byxii effeektiinь şaxan gargaza şadaxa xeden olon tooto kaadranuudiiji bolboosoruulan urguulxa xydelmeriiji sag yrgel e şangadxan jabuulxa zyg teeşe xanduulan erjyyleze tabixa zailaşagyi şuxala baigaa hen.

Xerbee urdanь, rekonstryktiivne yjiin exieer, teexnikiin talaar oron dotor ylesxelen jabadai nederegdexedenь, paarti bolbol —„teexnike bolbol rekonstryykciin yjede bygediiji şiidxene"—geze loozung ygehen baigaa, xarin mynөө, teexnikiin elbeg delbeg bolood baixada, gol tyleb rekonstryykciin yjiin dyyreed baixada, oron dotor kaadranuudai talaar ton dutagdal mederegdexedenь,—paarti bolbol teexnikede bişe xarin teexnikiiji dyyren xeregleze şadaxa kaadranuudta, xynyydte anxaralaa xursadxan tabiza, şine loozung ygexe johotoi bolhon baina.

1935 onoi maida Ulaan aarmiin akadeemigyydei vilpyske deere xelehen nyxer Staalinai vestypleeni ene talaar ton jixe udxaşanartai baihan baina.

„Urdanь xadaa, geze nyxer Staalin xelee hen, bidener „teexnike bygediiji şiidxexe" gelsedeg baigaabdi. Bidener bolbol teexnikiin talaar ylesxelen baidaliiji usadxaza manai xynyydiiji tyryy klaassna teexnikeer zebseglexiin tulada byxii halbari, nuuddaxi azaljabuulgada ton yrgen teexniiçeske baaza baiguulhan bainabdi, ene talaar tus loozung manda tuhalhan baigaa. Ene jixel hain geeşe. Gebeş ene xadaa xolo bi xolo dutamag baina daa. Teexnikiiji xydelgen jabuulxa ba tereeniiji ojoortonь xyrter xereglen edlexiin tulada, teexnikiiji şudalahan xynyyd xeregtei, ene teex-

(Yrgelzelelenь 3-daxi niuurta)

YRGELZELEL

nikiiji iskyysstviin byxii gurimai johoor xereglen edlexe ba ezemden abxa şadabaritai kaadrannud xeregtei ɓaina. Teexnikiiji şudalhan xyn yg igeer teexnike xadaa—xosorongi xereg myn. Teexnikiiji şudalhan xynyydeer tolgoiluulhan teexnike bolbol galxamşagta jyym iji ygeze şadaxa ba ygexe johotoi. Ene teexnikiiji meelleze a daxa şadabaritai kaadranuudai xysed xyremeer too bolbol xerbee manai tyryy klaassna zavooduud ba faabrikanuud deere, manai sovxoozuud ba kolxoozuud deere, manai Ulaan Aarmida baidaggeeşegse haanь, manai oron bolbol myneө jyytei bainab, tereenhee xojor daxin ba dyrbe daxin ylyy jixe efteekt abxa baigaa. Egeel uşar iimehee mynөө teexnikiiji şudalhan xynyyd, kaadranuud, xydelmerilegşed deere tyşelge xegdexe johotoi bolno. Egeel uşar iimehee, xezee mana da teexnikiin talaar ylesxelen baidalai bii baixada, tere yngereed baigaa yjiji n edyylen xaruulagşa, „teexnike bygediiji şiidxexe" gexe —xuuşan loozung,—mynөө şine loozungoor, *„kaadranuud bygediiji şiidxexe"* gehen loozungoor. helgegdexe johotoi bolno. Eneende mynөө gol zyl baina. . .

Eseste, delxei deere baigaa byxii yn tei kapitaalnuudai egee ynetei ba egee şiidxexe kapitaalanь xadaa xynyyd, kaadranuud geşe geze oilgoxo xeregtei ba na. Manai mynөөnei ysloovinuudta *„kaadranuud bygediiji şiidxexe"* geze oilgoxo xeregtei. Mana da promışlennostьdo, xydөө azaxiida, traansport deere, aarmida bainu d ba olontoodo kaadranuud bii bolxo—tixede manai oron ilagdaşagyi bolxo. Manaida iime kaadranuudai bii boloogyi haanь—nөgөө xyl deere doxolxo bolxoodi".

Iimiin uşarhaa, teexnikiin talaar kaadranuudiji ton iyrgeneer urguulxa ba saşadaa azalai byteesenyydiiji debzyylxiin zoriigotoigoor şine teexnikiji darii tyrgen ezemdexe jabadalnuud bolbol—tyryy şatiin zoriigonuud bolhon baina.

Tiime kaadranuudai urgaltiin ylemze eh todo z şee, manai xynyydei şine teexnikiiji ezeleigiin ba azalai byteeliin aşanxi urgaltiinь ziişee xadaa staxaanovska xydeleen myn bolhon ɓaina. Ene bolbol Donbaasstai, nyyrhenei promışlennostьdo urgan xygzөөe, ondoo promiiş ennostьnuudai halbarinuudaar delgeren taraza, traansport deegy r delgeree, hyyleenь xydөө azaxiiji xabaaduulan abhan baina Ene xydeleen iolol „Centraalьnaja-Irmiino" (Donbaass) geze şaaxta deere ene xydeleeji ydxegşe-zaboişşig Aleksei Staxaanovai neer, staxaanovska xydeleen geze nerlegdehen jym. Yşөө Staxaanovhaa tyryyn Nikita Izootov gegşe nyyrhe maltan garg talaar tele boltor yzegdөө xargdaagyi rekoordn ndiiji ar ulhan baina. 19 5 onoi aavgustiin 31-de nөge smeene oogoo 102 toonno nyyrhe tynxize gargaad, eneegeeree nyyr abaigiin jyriin noormiiji 14 daxin jixe xehen, Staxaanovai şee xadaa—byteen gargalgiin noormi ji deeşelyylxiin tyleө, ilal byt esiin şine debzeltiin tyleө xydelmerişen ba kolxoozuudai maassova xydeleenei exin boloo hen. Byslig n—avtoprom şlennostьdo, Smetaani — gutalai promışlennostьdo, ivon os—traansportda, Myslinski—oimodonoi promışlennostьdo, Jevdokiija a Marija Vinogradovaanuud—tekstiilьne promışlennostьdo, Marija Demçeenko, Mariija Gnateenko, Angeliina, Polagyytin, K lesoov, Boorin, Kovardaak—xydөө azaxiida,—staxaanovska xydeleenei tyryyşlin pioneernyyd nerenyyd iime baina.

Enerei xoinohoo ondoo pioneernyyd, tyryyşiin pioneernyyd azalai byteesiiji xuşaza garhan, pioneernyydei byxeli aduud jababa.

Staxaanovska xydeleeji delgervylxe xeregte 1935 onoi noabrьda Kreemlьde bolhon byxesojuuzna staxaanovtanai nedex soveşçaani ba ene n deere xehen nyxer Staliinai vestplee agnu jixe udxaşanartai bai aa hen.

Staxaanovtana xydeleen bolbol, gexe nyxer Staalin vestpleni soogoo xelxe hen, socialis serevnovaaniin şixe deeşeleltiji, socialis myrlisөөnei şine, deede etaapiiji yzyylze baina... Undanь gu ban ziileji saaca tee, socialiis myrlisөөnei exiin e aapta baixiin yjede socialis myr seөө zaabol şine teexnikatei xolbootoi baidag bişe baigaa hen. Tiixe sagta, manai ida şine teexnikeş gexe barug ygei şaxuulai xamnai dau. Socialis myrlisөөnei mynөөnei etaap—staxaanovtanai xydeleen xadaa xaria şine teexnikatei exeb şe xolbootoi geeşe. Şine, deede teexnike, ygeer staxaanovtanai xydeleө garxa geze hanagdaşagyi baixa belei. Өөhediin gөө zai xeregtei teexnikiji xysed şudalaza, tereniiji emeellen mao, uragşaнь xurdan jabuulhan Staxaanov, B sygin, Smetaa in, Krivonoos, Proonin, Vinogradovtan metti nyxedyyd baişeş o on şine xy yyd, elegtei emegtei xydeln erişed taa ara urda baina. Gurban ziilei saada tee mana da iime xynyyd ugtı baigaagyi gy, aii bagaagyi şa uu geeşe hen... Staxaanovtanai xydeleenei udxaşanarлнь xadaa, ene xydeleen iolbol xuuşan texnliçske noormonuudiji dutamag noormonuud myn tyleeden ebdeng, tyryy jabaa kapitalis cronuudai azalai byteesiiji ali olon uşar nuudta ylyygen garoag, iime deereee manai oron socialis iiji bexieyylxe ba manai oronuudiji byrii haa zazitoçna oron bolgoxo praktiçeske arga olgodog xydeleen myn ba handa baina".

Staxaanovtanai xydelmer iin meet dyydiiji xarakterizovalaza manai oronoi jireeyin uaidalda staxaanovtanai xyde eenei uu jixe udxa anarliji el dxeze, nyxer Staalin saaşanь ilgeze lee hen:

„St xaanovtan nyxediiji ş'rten xaraza yzegtii. Edener jamar xynyyd geeşeb? Edener bolool gol tyleb zaluu gy, ali dunda nahanai eregtei ba emegtei xydelmerişed, xyde morioөө toogmsь ba akkyraatnostin yl gar z şee xaruulza jabadag. xydelmerideө sagai faaktoriji segneze şadadag ba sagiji gansaxan le minuuar tişe myn sekyyndeer toolzo hurahan kylьtyyrne ba texniçeske talaar mergezehen xynyyd myn. Enerei olonxinь texniçeske miin.mym gedegiji oyyrgere garhan ba texniçeske eroem e gyiseөxe jabadaliji yrgelz lyyle baihan baina. Edener bolbol, zarim inzeneernyyd, teex igyyd ba azaxin xydelmerişgd dei konseervatizm a xydelse yi togtuur zaşahan zanşalhaa şine bolno. edener xuşarhan texniçeske noormonuudiji ebdeze, şine ba byri deede noormonuudiji dauzaaza zorimgoi oor uragşaa jabana, edener manai promışlennost in xyteibenlegşed zoxioohon proj ektn xy enyyyiji ba azaxiin plaanuudta zaha ari oruulna, edener inzeneer yyd ba teexnigyydiji zahaza nemeeze baina le, eden r tedeniiji h rgaza uragşaнь tatagaa baina, jyyb gexede, edener bolbol eeh.d ngөө azalai teexnikiji xysed şudalhan ba teexnikeee aotaza bolxo jyymiiji baranin abxa şadaxa xynyyd geeşe. Mynөөder staxaanovtan yşөөl ysөen bolboş, ygleeder arba daxin ne exe baihanda xen azag heeze tyrxeb? Staxaanovtan bolbol manai promışlennostьdo novatornuud (şne jyym yyxegşed) myn g e, staxaanovtanai xydeleen xadaa manai industryyiin jireedyi baidaliji yzyylxe geze, xydelmeriş n angiin jireedyi kylьtyyrne-texniiçeske deeşeleltiin yriiji dotroo bagtaana geze, socializmhaa kommunizmoo ş en oroxiin ba uxaanai azai fiziiçeske azai xojoroi xooronduxi xarşa ilgaaji ygeixex in tulada zalgaşagyi şuxala azalai byteesiin de de pokazaatelьnuudiji gansaxan le tulaza bolxoor zamiiji neeze ygene geze ell todo baigaa al le?".

Staxaanovs a xydeleenei tyrgen erjen xydelese ba xojordoxi bannii n ji bolzorhoonь urid gy'sedxelge bolbol azalşaai aza xdarai baldalai ba kylьtyyrne xygzeltiin şineer urgaxa jabadalda ysloovinuudiji bii bolgohon baiba.

Xydelmerişen ba slyyaaşçinyydei reaalьna zaarabotna xylehen bolbol xojordoxi tabanшil soo xojordax nhaa ylyy urgahan baina. 1933 ondo zaarobotna xylehenei foond bolbol 34 milliaard baihanaa 1937 ondo 81 milliaard xyrterөө urgahan baina. Gyrenei sociaalьna straxovaanii n foond 1933 ondo 4 m ll aard 600 millioon tyxerig baihanaa, 1937 ondo 5 milliaard 600 tyxerig xyterөө urgaa. Xydelmerişen ba slyyaaşç nyydei gyrenei straxovaanida, azahuualai haaзaruulga ba kylьtyyrne xeregselnyydte, sanatoori,kuroort, amaraltiin ger ba me ic inske tuhalamsanuudta gansaxan 1937 on soo 10 milliaard tyxer g şaxuu gargaşalagdahan baina.

Dereevnde kolxoozno stroi bolbol esesşelen bexizee. Eneende, 1935 onoi fevraalьda bolhon kolxooznig udaarnigguudai II sjezd deere abtahan *xydөө azaxiin arteeliin ustaav* ba kolxoozuudai byxli azallan edleze baigaa gazariinь mynxedөө xeregiexeer өөhedtenь baixiyyleige xadaa jixe tuhalamza bolhon baina. Kolxoozno stroin bexizhenei aşaar ygeitel ba xangagdaagyi baidal dureevnide ygei bolhon baina. Xerbee urdai ь, gurban ziilei saad tee, azaltayderte nege, xojor kilogramm orooho ygeleg baigaa haa, xarin mynөө, tariaan azaltai raioonuudai jixenxi kolxoozniguud azaltayderei taban kilogrammhaa exileed arban xojor kilograamm xyrter orooho abdag bolbo, tixede edenerei olonxinь—o doo produukt ba myngen doxood abhanь xelengyi, azaltayderei xoriood kilograamm xyrter orooho abdag baina. Tariaan azaltai raioonuudta ziI soogoo 50 -haa 1500 pyyd xyrter orooho abhan, xloopka, svioklo, liion, malazaltai, arxi xedeg, citryysovo plodovoşçna raioonuudta zii soogoo xeden arbaad miangan tyxerig doxood abhan xeden millioon kolxoozno dvoornuud bii bolbo. Zil sooxi bagaxan zapaasta tuxailagdaza baihan xuuşanнь produukt xadagaldag bairanuud kolxooznuudai şine eriltenyydei arbanainь nege xubiiji xangangyi, iimiin tula şine şine ambaarnuud ba kladovonuudiij, barixa jabadal kolxoozno dvoorioi gol hanagaa zobolgo boloo.

1936 ondo, arau maassanuudai aza amidaral baidalai urgaltatai daşaramduulan, pravitelьstvo bolbol aboort xoriмaolhon zakoon gargahan baina. Eneentei xamta tyrelgiin gernyyd, jaasliinuud, hynei kyyxninyydiij, yxibyydei saaduud iji barilgiin yrgen programmaa xaraalagdahan baina. Ene xereg jabuulgada 1935 on sooxi 875 millioon tyxerigte oroxodoo 1936 on soo 2 milliaard 174 millioon tyxerig assignovaalagdahan baina. Olonyxibyytei bylenete tusxai zakoonoor niieed jixe tuhalamza togtoogdoo hen. Ene zakoonoi yndehөөr 1937 ondo milliaardhaa ylyy tyxerig tuhalamza ygtehen aina.

Ujalgata bydeneltiin hurgalga ba hurguuliin şine baiguulta jabuulhanai rezylьtaadaar arad maassanuudai kylьtyyrnostiin ton xyşete debzelte delgerbe. Byxii oron dotor alxabtar jixe hurguuliin baiguulalta delgeree. Exin ba dunda hurguuinuudai huragşadai too 1914 ondo 8 millioon baihanaa 1936-37 onuudta 28 millioon xyrterөө urgaa. Deede h rguulinuudai huragşadai too bolbol 1914 ondo 112 mianga baihanaa 1936-37 onuudta 542 mi nga xyrterөө urgaa.

Ene bolbol kylьtyyrne revoliyyce bolhon baina.

Arad maassanuudai materiaalьna polozeenii n ba kylьtyyrne xygzeltiin debzelte soo manai soveed revoliyyciin xyse, şadal ba ilaldaşagyi xaruulagdan xelegdee. Yngerhen sagai revoliyycenyyd bolbol aradtaa erxe sylөө olgozo ygexetejee xamta, edendee materiaalьna ba kylьtyyrne polozeeniin serьjoozno haizaruulga ygexe arga ygei baidag baihan deerhee xosordog ba gaa. Ted nerei gol hulanь eneende baihan jym. Manai revoliyyce bolbol carizmhaa, kapitalizmhaa gansaxan le erxe sylөө dailan abza aradtaa ygөө bişe xarin baha arabaig a materiaalьna ba kylьtyyrne pol zeeniiji yndeheөrenь a zaruulhan ba na, eneegeeree byxii ondoo revoliyycenyydhee ilgardag jym. Manai revoliyyciin xysen ba ilagdaşagyinь eneende ba na.

Staxaanovtanai negedygeer Byxesojuuzna soveşçaanai deere nyxer Staalin өөr ingөө vestypleeni soo ilgeze xelee hen:

„Manai proletaariiin revoliyyce bolbol arad zondo zybxen өөringe politiiçeske rezylьtaadiiji bşe, myn materiaalьna rezylьtaadiiji xaruulza şadahan, delxei deere ori gansa revol yyce n yn. Xydelmerişenei byxii revoliyycenyyd soohoo oroidoo nege revoliyyce zusagiiji arai *xerei* g ze abhaniinь medenebdi Ene bolbol Pariizhiin kommuna myn. Gebeşji ene xadaa udaan baiza şadaagyi hen. Parizhiin kommuna bolbol kapitalizmi n genzeлyyniji buta oxxi n zandalga, neerei, xargahan babaş, tereenee yldeze yrsdleegyi, revol yyc in materiaalьna tuhiin rezylьtaadii arad zondo xaruulza byriş haa yrsdeegvi ba na. Manai revoliyyciin xysen ba ilagdaşagyinь eneende baina".

Yrgelzelelenь nygөөderei noomerto

ZURAG DEERE: Tarbagataiin raioonoi „Maaltiin 8" kolxoozoi staxaanovec Je. A. Torgaaşin viistavkiin eksponaadai xaaщuda.

MIXAILOVAI toto.

Partiiina azabaldal

BIBLIOTEEKIIN ROOLЬ AIXABTAR JIXE

Mynөө manai paarti, byxii azalşan arad bolbol өөhediigөө marksiizm-leniniizm in teoorioor zebse lexe xysed ysloovitoi bolonxoi. Uşaranь, bide bolbol bolьşevigyydei paartiin aldarta zamiiji ton to o honoroor xaruulhan BK (b) P-iin istooriin yçeebnigt i boloobdi.

Ene yçeebnigiiji xeden olon toonoi xynyyd şudalaza exilee. Edenerei nei eed olonxinь sa mostojaatelьnaar şudalxa meeto diiji şen abhan baina.Gebeş,samostojaatelьnaar huragşadta a i byxii tuhalamza yzyyxe geeşe ton şuxala baina. Samos ojaatelьnaar huragşadta xamagai tyryynde jyyn xe eglegdexeө gexede, leekce, konsyltaaca ba esestei bibliooteeke bolbol aixabtar jixe roolьtoi baina.

Gebeş, Xoriiin aimceentr deerexi biblioteeke (eix le şenь Jaziikova)maass in eriliji i xangaza, şadaxa arga ba daigyi. Bibiiooteekedenь Leeniin—Staaliinai tryydyyd,jyre teorit içeske asuudalnuudaar knigenyyd ton xomor.

Mynөө Leeninei - zoxiool 1 kompleekt, Leeninei zurgaan toomniг 3 kompleekt ba 20 ekzempliaar BK (b) P-iin istooriı. Tiigeed nagilaadna pososbi, zurnalnuud: „Bolьşevik", „Propagandist" g m. şuxala şuxal zurn alnuudgyi. Eneenee baltagal, myneө xyrter tus bibiiotee enь eldeb hegegtei knigenyydhee seberlegdeegyi baixa jym Litoogoi aimag dexi ypolnomooçenno nyxer Osodoojev bolbol ede knigenyyd iji şalgalta xeza yzexe gehenhee xoişo ynınei tox ooldohon aad, mynөө xyrter xaxa xizalrtanь gataagyi.

Bibiiooteeke sooxi baidal tuxainь xojor ygөөr xeleөel, bairanь biblioteekede taaramzatai bişe, ton xyiten, huuxa styyl stooloor xomor, xynyydel huugaad xydelmeriixiin jamarşji ysloovi ge ygei.

Ene biblioteekiinge iime muu baidalda baixadanь aimagai ONO xadaa medeзeş baigaa haa erid xemzee abnagyi.

Iimehee ene xeregte BK (b) P-iin Xoriiin aikoomoi xabaadalsaxanь şuxala boloo.

DUGAROON.

XAANA XYDELMERI HAINAAR TABIGDANAB, TENDE URGALTA

Xojor-nege ziiei saana, Gegeetein somonoi (Zede) Kiirovei neremzete kolxoozoi dergede miil doloon komsomoolecuudtai komsomoolьsko exin organizaaca bailag hen. Tiixede komsomooldo oromoor zaluuşuud xomor baigaa geze xelee haa xenş etigexegyi baigaa. Iime jabadal imagiai zaluuşuudai dunda zoxixo xydelmeri jabuulagdaagyi baihanaar tailbarilagdaxa baina.

Hyylei yjede ene organizaaca xydelmeriee, ilangajaa zaluuşuudai dunda jabuulxa xydelmeriee ziişeegyi haizaruulhan baina. Enenei rezylьtaadta komsomoolьsko organizaacanь 24 xyn xyrter urgahan baina. Kolxoozoi ysloovido, ene bolbol baga bişe organizaaca bolno.

Mynөө komsomoolьcuudiinь bygede huralsalda xabaaduul gdanxai baixahaa gadana, komsomoolьcuud eldeb iniingөө iniciativaar kolxoozoigoo klyybiiji ziişeete hain bolgohon baina. Endenь ydeşe byrigazeed unşalga ba eldeb teeme deere beseede boldog baina. Myn, klyybenь myzekaalьna instryymeentnyydeer gol tyleb xangagdanxai. Komsomooloi komiteedei sekretaarь nyxer Şagduurovaagai hainaar xydelmeriledgeliinь temdeglexe xeregtei.

Ene bolbol komsomoolьsko xydel erilii şinedxen tabilgiin miil exinь bolno. Eneende hanaagaa amaraxa bolxogyi, yşөө hainaar xydelmerilxe, xydelmerөө byri hainaar tabixa zorilgo uraaa tabixa şuxala.

BAJIINOV.

PAARTIIIN AIKOOMHOO XYTELBERI ERIGDENB

(Manai speckoorhoo).

Biçyyr Raipo reebsojuuzai dergedexi paruiina exin organizaaca (partoog gonь Fomiin)bolbol partiina maassova xydelmeriiji, xydelmerii gsedegee dunda ton xangaltagyigөөr jabuulna I me xangaltagyi xydelmeriin rezylьtadta, 1938 on soo paartiiin çleen i kandida ta miin 2 xyniji abhan b ixa jym.

Tiibeş, xudaldaanai xydelmerilegşedei dunda paartida oroxoor komsomoolьcuud, ynen sexeer xydelmerilegşed neileed olon. Xarin edeniiji xysed i edenegyi, edenei dunda xydelmeri jabuulnagyi.

ene organizaaciin oorgan bolxo xan in gazeediiji unşalga yzee haa, ziI soo 5 xamta 5 noomer garhan baigaad, zarim noomernyydiinь xezeeşji ba gagcahan medeg exegyi—hara yder ygei. Gazeedtanь gargadahan statьjaanuud soo erxim xydelmeriin opыed x ruulhan gxe gy, all hain gehen statьjaa negenşji bainagyi.

BK(b) P-iin Biçyyrei aikoomoo ene organizaacada anxarlaa xanduulxanь şuxala.

N. Badmacereenova

MODOBELEDXEL TAHALDALTAI

Xoriiin leespromxoozoi bolbol 1938—39 onuudtai modobeledxeligee planiiji otolgoiin alaar oroidoo 20 proc., şirelgiinь—4,4 proc. dyygeed baina.

Tiin aimagai gylsedkoomoi togtoolooi yndeheer, 1938-39 ono modobeledxelei xydelmeride 1185 xydelmerişed ba 523 morid jabaxa baihan aad, mynөө oroidoo 188 morid ba 371 xydelmeri,ed azallaza baina.

Ene jyy xaruulnab gexede, Xoriiin leespromxoozoi xytelberilegşed aimgyisedkoomoi togtoolii bejelyylnegyi, ene ton politiiçeske udxa şanartai mo obeledxelei xydelmer iiji bolzor dotoronь dyyrgexiin tuxai zoxixo xemzee abaagyi baina gehee eliryylen xaruulna.

Xezengiin uçaastag (naçaalьnigiinь Pleeşkin) modobeledxelei xydelmeride 349 xydelmerişediji ba 216 morid iji jabuulxa johotoi aad, mi 102 xydelmerişediji ba 57 morid iji xydelmeride gargaad baina.

Ene uçaastag dotorxi kolxoozuudai zarim xadaa modobeledxelei xydelmeride moridiiji ba xydelmerişediji gargalgiin taar ton xangaltagyi ba na ge bel, Xezengiin somonoi „Komsomool" k lxooz 78 xydelmerişediji ba 61 moridiji gargaxa johotoi aad, oroidoo 18 xydelmerişediji 9 moridiji gargaad baina. Myn ene somonoi „Leeniin zam" kolxooz 78 xydelmerişediji ba 61 moridiji gargaxa johotoi aad, 11 xydelmerişediji ba 6 moridiji gargaxaxai. Myn Deede-Xezengiin xojor kolxoozuud ede kolxoozuudhaa ylyy hain bişe.

Ene metiin faaktnuudiji tootoo haa ton olon baina.

Gadana modobeledxelei xydelmeride jabaxa baigaa xydelmeriin xaxa baxa ton muu. Ziseelxede, Sulxariin uçaastagai xydelmerişedei baira ton muu, xyiten ba xaranxii baina. Teed, tus uçaastag naçaalьnig garzygnee xydelmerişediji baigaaiiji haizaru lxi n tuxai jamar şji xemzee abdaggyi baina.

Iimehee Xoriiin leespromxoozoi xadaa ene zerge tahaldaa usadxaza, modobeledxeleigee laaniiji bolzor dotoronь dyyrgexiin tyleө byxii xemzee abxa ajalgatai boloo.

Dam. Zam.

Traaktornuudiiji remoontolgiin teempiiji deeşelyylxe

Traaktornuudiiji sag bolzor soonь ba erxim şanartaigaar remoontoloigo xadaa ton xyndetei ba xariuusalgatai zorilgo mvn. Ene bolbol MTS-uud ba MTM-nuud byxenei xytelberilegşedhee tusagaar anxaral tabixa ba eneenei talaar xydelmerinyydiiji zyheer emxidxexe jabadaliiji erideg baina. Gebeş, Itanciin MTS-iin direekce bolbol remoontolgiiji erximeer yngergelgiin gol ysloovinuudiiji bulguulaagyi baina. 12 STZ traaktornuudiiji remoontolxo baihanaa, dekaabriiin 23-da, oroidoo 2 traaktornuudiiji remoontolhon ba terenь texniiçeske komiissaar abtaagyi baina.

Itanciin MTS xadaa remoontno kampaaniiji muu beledxeltei ugtahan balgaa. Remoontniguudanь xadaa xydelmeriin tyryyşiin yderhee exileed dutuu dunda zyiinyydiiji eehediingee beje deere yzeen baina. Zydxelgiin ystanoovkanuud ygei balgaa, transmiisse ba stanooguudanь xydelmeriлenegyi. Dulaan bairiin ygei deerehee, dviigatelьnuudanь xydelmerilenegyi. Mynee xyiter, maşina-traa-torna masterskoinь xadaa instrymeentnyydeer xysed xangagdaagyi ba baihan tede instrymeentnyydenь suglulagdaagyi xebtene. Tus MTS-iin zarim remoontniguud bolbol eldeb şaltagaanaar zarim yderyydte xydelmerildeggyi baina. Zişeelxede, dekaabriin 23-da, radiaatoroi remoontniguud xadaa xereglegdexe meetçigyydei ygei baihan deerehee, xydelmerileegyi baina. Gadana, zapasnoi çaastinuudiiji xadagalaxa pomeşçeeniiin ygei deerehee, tedenь ugluu bulanguudaar xebteze baidag ba eneende yçood ygei baina.

Tiimehee, xydelmerilegşed—remoontniguud bolbol zapçaastinuudiiji bedereze sagaa yngergedeg baina. Iime baidal xadaa remoontniguudai noormojoo sag yrgelze dyyrgexegyi jabadalda xyrgene.

Tus MTS bolbol janvaariiin 29-de 33 traaktornuudai remoontoloigiiji dyyrgexe johotoi aad, ene zorilgojoo dyyrgeegyi.

MTS-iin erxilegşe nyxer Krytnoov bolbol remoontniguudta hain ysloovi balguulxiin ba dutuu dundanuudiiji usadxaxiin xemzeenyydiiji xysed abanagyi. Masterskoi dotoronь muuxai ba xaranxii baidag. Avtomaşiniiji zadalaad baihan masterskoi dotoronь stanooguud bii, xynyyd xydelmerildeg. Tiigebeş, eneen soonь ybeşen moriduud baidag baina.

Tiime ysloovido balgaad, remoontniguud bolbol remoontlolgiiji tyrgeer yngergexiin tyleе oroldoxo arganьgyi baina.

MTS-iin direektor nyxer Mezeeniin bolbol eerilingee niyden doro baihan dutuu dundanuudiiji xaradaggyi baina. Zişeelxede, 7 kombainanuud ba 7 traaktornuud g. m. maşiinanuud xadaa mynee xyrter pooli deerehee asaragdaagyi, sahanda daruulşood xebtene. Socialiis zeeride iime xandalga bolbol ton bolosogyi xereg ba ynendee xadaa xorololgiin jabadalnuud myn bolno.

Tus MTS deere politmaassova xydelmeri ton xangaltagyi baina. Ene uşarhaa, remoontniguudai dunda agitmaassova xydelmeri emxidxexe johotoi. MTS deerenь negeşji ekzemplaar gazeedgyi. „Manai pompolit Diimov bolbol azaglalşadai adali, masterskoi sooguur jabaza xaraad le, tyrgeer gertee busaxiiji bododog le daa"—geze xydelmerilegşedenь xelsedeg baina.

MTS deere sklaaduudiiji, dvigatelь baiigaxa ba zapraavka xexiin tylee dulaan bairanuudai, kvartiiranuudai bariigdanuudiiji bariza exilhen baina. Eneenee oirlin ydernyydte dyyrgexe xeregtei. Bariigiin brigaadiin brigadiir nyxer Şeeşekov bolbol bariigana xydelmerilgeiji deeşelyylxiin tylee byxii xyseeree oroldoxo johotoi.

Itanciin MTS bolbol traaktornuudiiji sag bolzortonь erxim şanartaigaar remoontolzo gargaxiin tylee Kabaanskiin MTS-tai socsorevnovaanida orolsohon baina. Iimiin uşarhaa, Itanciin MTS-iin xydelmerilegşed bolbol byxii dutuu dundanuudaa xysed usadxaxa ba abahan ujalganuudaa xyndeteigeer dyyrgexe johotoi.

GEN. SIBIRIAAG.

Zişeete hain feerme

Zedlin aimagai, Doodo-Burgaltain somonoi, Voroşilovoi neremzete kolxoozoi jamaanai tovaarna feerme xadaa respyyblikiin tyryy feermenyydei negen bolzo şadaa. Ene feermiin erxilegşeer Bujaanai Dulgar gegşe 1934 onhoo xydelmerilene. Ene feerme xadaa yngerhen ziilde (1938 on) 115 tolgoi eşegedyydiiji abxa plaantai aad, mynee 165-ji abahan baina. Jamaanuudainь baira barigdaza dyyrgegdehen ba seberlegdeze, dezinfeekcede oruulagdahan baina. Feermiinь 3 6 tolgoi jamaad ybelei yjede xysed xyrexe tezeeleer xangagdaxai baina.

Feermijn erxilegşe Bujaanai Dulgar xadaa malaziliji, jamaanuudiiji xygzyylelgiin xeregte erximeer xydelmeriilhenegee tylee respyyblikiin Verxoovno Soveedei graamota ba vektrooloor şagnagdahan baina. Bujaanai bolbol 10 hariin torşo soo 395 azalta yder olbo. Nyxer Bujaanai bolbol kolxoozniguudaigaa dunda ton jixe avtoriteetei.

Mynee, Bujaanai xadaa kylьyyrne şangagşadaltai bolzo baina.

G. Zerbaajev.

Xitaddaxi dainai baidal

ZURAG DEERE: Japoonske agreessornuudaar ezelegdexe ajuulda orohon goorduudhaa xynzon terjelen gaxaza baina.

(TASS-iin fotoxrooniko).

Malai ybelzelge

Malazalai erximyyd

Selьsoveedyyd ba somonuudaxi malazalai sekciin xydelmerinyydiiji zişeete ha naar tabilga xadaa malazalai saaşadaa ulam xygzexe jabadalda jixexen udxaşnartai baina.

Iimede, Zakaaminai aimagai, Sanagiin somsoveedei derede xi malazalai seekce xadaa (erxilegşenь Staalinai neremzete kolxoozoi tyryylegşe nyx. Gomboojev B.) eerilingee xydelmerinyydiiji ton hainaar emxidxexe şadahan ba urdaa tabigdahan zoriilgonuudiiji sag bolzortonь ba erximeer bejelyylze baina.

Mynee, Gomboojevoi xytelberilze baigaa seekce bolbol malnuudai ybelzelgede beled xexedee olon dulaan bairanuud ijii şineer barguulba. 230 tolgoi yneedei baixa 5 xeheg baira ba 550 tolgoi tugalnuudai bagtaxa 11 xehe dulaan teliaatniguud barigdahan ba 70 olgoi morid 2 koniuuşni, 350 tolgoi xonidoi 1 ovçaarnig barigdahan baina. Gadana, 2 xeheg izoliaatr barigdaza, xamta somon dotor 16 xeheg zootexniiçeske dulaan bairanuud barigdahan baina.

Nyxer Gomboojev bolbol eerilingee kolxoozoi malazalai feermenyyd, brigaadanuud deere agitaciono-maassova xydelmeriiji erximeer tabihanai ba xydelmerişedeigee xysiiji zyheer emxidxehenei aşaar malazalai talaar 1938 onoi gyrenei plaaniiji ylyybşelen dyyrgeze şadahan baina. Eberte malnuudiiji ydxexe plaaniinь 124,9%, morinuudiiji ydxexe plaaniinь 124,2% ba xoninoi talaar 138% dyyrgegdehen baina. Myn, tus kolxoozoi erxim xonişon nyxer Dondokoova Dulma bolbol 1933 ondo 37 tolgoi xonidiiji daazaabaad, 1938 onoi oktiaabrьda 230 tolgoi xyrter ydxehen baina. Tus somonoi, „Kominteern" kolxoozoi çleen nyxer Gaşabai Duima xadaa 1937 ondo 3 tolgoi gaxaidiiji xaruuhalxaa abaad, mynee kolxoozonь 47 tolgoi gaxaitai bolood baina.

Gadana, Utaata-Dalxain somonoi, „Utaata-Dalxai" kolxoozoi dergedexi malazalai seekce bolbol myn le muu bişe xydelmerilne. Malazalai feermenyyd ba brigaadanuud deerexi malnuud dulaan bairaar xysed xangagdahan ba malnuudiiji ydxexe gyrenei 1938 onoi plaaniiji dyyrgeze şadahan baina. Ene seekciin çleen, tus kolxoozoi staarşa dojaarka nyxer Gomboojeva Denseme bolbol 1933 onhoo xoişo malazalda xydelmerilxe zuuraa, baga bişe amzaltanuudiiji tuilaza şadaa. 1937 ondo, negeş tylnyydiiji yxyyl ngyi 15 tugalnuudiiji xysed xaraza abhan ba ene ziide 15 yneedee bultiinь oroondo oruulhan baina.

Kaganooviçiin neremzete kolxoozoi kolxoozniig Sedenei Xanda bolbol ene ziide 17 yneedei tylnyydiiji negiinşji xyyylengyigeer xaraza abhan ba ede yneedee oroondo oruulhan baina.

G. B.

Socsorevnovaaniiin yndeheer

Zedlin aimagai, „Ulaan Yşeetei" kolxoozoi xoninoi tovaarna feerme (erxilegşenь—BK(b) paartiin çleen Galdanovs) bolbol ene ziidee baga bişe amzaltanuudiiji tuilahan baina. Ene feermiin xydelmerilegşed xadaa eehed xoorondoo socialiis sorevnovaaniiji batalza, xoninoi tylnyydiiji abaliiin plaaniiji ylyybşelen dyyrgeze şadaa. Ene feerme xadaa dunda zişeegeer, 100 xoniin byrihee 113 xurigadiiji bytee byleneer xaraza abba. Şabaan nyxer Cedenaabai gegşe 100 exe xoniin byrihee 123 xurigadiiji abahan baina. Gadana, Clibikov ba Radnaajeva gegşed eeşenhee muu bişe pokazaatelьnuudtai.

G. Zerbaajev

Yrilte xegşediiji xaira gamgyi xeheexe

Azalşan maassiin promişlenne tovaarilji ugaa jixeer xereg ledeg bolhon eriltiiji xangaxiin uxai manai paarti ba prav itelьstvo xadaa ton jixe anxaralaa tabidag baina.

Ene şuxala xeregiiji Jaruuniin raipotreebsojuuz (pravleeniin tyryyylegşe baihan Podşivaalov, çleengyyd Dagbaajev, Şanoojev ba Voolkov) bolbol dyyrgelte bolgozo şadaagyi baigaa.

Jyyb gexede, tus raipotreebsojuuz xadaa xvaartal byxende tovaaraigaa oboroodoi plaaniiji dyyrgedeggyi. Yngeregşe 1938 onoi arba negen hara soo 4800 miangan tyxerigei oborood xexe johotoi aad, miil 2247 miangan tyxerigei oborood xeze, plaanaa oroldoo 46,8 proceent dyyrgehen baina.

Iime bolosogyi tahaldal jyyn deerehee boloob gexede, ene arba negen hara dotor 136 miangan tyxerigei yrilte bolhon, 90155 miangan tyxerigei garzatai ba 200 miainga şaxuu tyxerigei debetootsko yritei bolhon baina.

Ene raipotreebsojuuzai halbariinuudiinь bolxo selьpooguud 19 8 on soo xydee azaxiin produukt ba serьloo beledxelgiin plaaniiji dyyrgeze şadaagyi baina.

Zişeenь, Isenginske selьpoo (tyryylegşenь Batamynkyyjev) xadaa plaanaa aralxan 69 proceent dyyrgehen ba 19 miangan tyxerigei debetoorsko yritei, myn Ysatь-Egetiin selьpoo eneenhee deere bişe: tus selьpoo xadaa 12 miangan tyxerigei yrilteтei ba 9 miangan tyxerigei debetoorsko yritei baina.

Ene zergiin bolosogyi jabadal jaagaad toxioldoob gexede raipotreebsojuuzai xytelberilegşed xadaa xudaldaa erxilegşe xydelmerişedei dunda poliit-xymyyzelgiin xydelmeri jabuuldaggyi ba xydelmerişediiji xydelmeride abxadaa jamarşji şalgaltagyigeer abhan deerehee, naimaaanainь xydelmerişedei dunda eldeb ayyligyyd, naimaanai ondoo organizaacada baixadaa yrilte xegşed—jabuud xyyyduuiji sugluulza abhan derehee bolhon baina.

Ede ayyligyyd ba jabuul nyydiinь naimaanai organicada orood yrilte xeze baihxediil medebeş, jamarşji xemabxagyi gadana, tere yrzeeriinь tylyylengyi orxibaina.

Zişeelxede, Isenginske selьpoogoi prodoveecyyd, Ajuujev 6 miangan tyxerig ba beenov 4325 tyxerigei yrnyydiiji xehen baina. Teed, hen myngiiinь nexeberabaagyi.

Gadana, Koostin 3 miantyxerig, Şaapkin 3089 tyxeMyytin P. 2828 tyxerig babyzaajev 2000 tyxerig gexe teer ton jixe mynge yberşelygei bolşohon, teed, edenmynee xaanaş jabahaniinь degdenegyi.

Ede ayyligyyd ba yrilte şedte jamarşji xemzee abgyi, xarin nege xydelmerilhee gaad onodoo xydelmeride orlaad baidag. Zişeelxede, raireebsojuuzai xydelmeriiji dagairuulhan deerehee tusxa xydelmerihee gargagdahan Pşivaalov gegşiji Egetiin svoogoi tyryylegşe bolgohon na. Ti geed mynee Podşivaaxadaa tus selьpoogoi xydmeriiji bahal unagaaza na.

Myn Kylikoov gegşe myPogroomnsko selьpoogoi ryylegşe bolgogdonxoi, Kkoov xadaa 1934 ondo raireebsojuuzda xydelze bazuuraa 4331 tyxerigei yrilte hen aad, terenee tyleegsgyi. marşji xariuusalgada xabaadlagdaagyi jym.

Naimaanai xydelmeri deene zergiin buzagai jabajyyn deerehee boloob gexeraipotreebsojuuzai xytelberişedai zyghee xorololgiin şolonguudiiji usadxaxa taxemzeenyydiiji abaagyihee bhon baina.

Tiimehee ede koope... zeeriiji hyreg jixeer yr... xaira gamgyi xeheeze, tedeen... tere yrhen myngiiinь oi... sagta tylyylxe johotoi.

CEZIIPOV.

Aimagai gazeedyydhee

1000 tyxerig şyybe.

Xorliin somonoi (Xori) Kaarl-Marksai neremzete kolxoozoi çleen Oelegei Garbxau gegşe SSSR-ei oboroonijdi bexizyylxe 100 tyxerigei obligacaar III tiraaaai naadalgadaa 1000 tyxerig şyybe.

(„ULAAN-TUJAA").

KOLXOOZOI TYRYY XYNYYD

Baga-Kydarinske (Xiaagta) selьsoveedei, Moolotovoi neremzete kolxoozdo staxaanovcuud olosorooo baina. Staxaanovec V. I. Baklaanov gegşe xojor moriitoi ybehe şirexe, noormojoo 200 proceent dyyrgene. Mynee 3 moritoi bolxiiji erine.

(„UD-AARNIG").

Tarilgada hainaar beledxeze baina

Toorsko somonoi „Ulaan Tooro" kolxoz xabaraitarilgada hainaar beledxeze baina. Polivoi azalai brigaadiir Mxaajev D. gegşe 1939 onoi jaavaarida xydee azalai maşinnuudiiji dyyrgexeer ujga abba.

(„KRAASNA-ZNAAMIA").

Remoontno kampaanidaxi geegdeliiji usadxaxa

Traaktornuudiiji sag soonь ba ynder şanartaigaar remoontolgo bolbol xabarai tarilgiiji, xydee azaxiin ziilei byxii poliivoi xydelmerinyydiiji amzaltaigaar yngergelgiin xangaxiin gol ysloovinь myn.

Tiigebeş, remoontiin exilhenhee xoişo gurba hara şaxuu yngereed baixadanь, respyyblike dotor traaktorna paarkanuudai remoontololgiin plaan miil 17 proceent dyyrgedehen baina. Tynxenei (direektorenь Macyyeg), Jixe-Xydariin, Ysaetein, Xezengiin, Sagaan-Uhanai MTS-uud xadaa negeşji traaktor remoontoloogyi. Myn, pricepnoi zebsegyydiiji remoontololgo xangaltagyi jabana gebel, plyygyydiiji remoontolgiin plaan 18 proceent, seejalkanyyd ba kylьtivaatornuuda remoontololgo myn le 20-ood proc. dyyrgedee. Teed, edeniiji remoontololgiin bolzor 1939 onoi janvaariin 1-de dyyree. Zarim MTS-uud bolbol xydee azaxiin gaa maşiinanuudiiji kolxoozuudai poolinuud deerehee suguulza abaagyi baina.

Remoontololgiin iime geegdengi jabahanai gol şaltagaaniinь xadaa MTS-uudai direektornuud ba staarşa mexaaniguud bolbol ene ton şuxala xydelmeridee hainaar beledxeegyi ba Narkomzeemei maşiinatexniiçeske tahag ene asuudalai talaar operativnaar xytelberileegyi baina. Zarim MTS-uud (Xoriin, Çisaaniin, Itanciin g. m.) bolbol mynee boltor masterskoinuudaa remoontoloho xysed beledxeegyi baina.

Gadana, remoontniguud xydelmeri deere azal emxidxelge zyheer tabigdaagyi, xydelmerişedenь 10 çaasta garxa g. metiin faaktnuud olon MTS-uudta yzegdene. Zişeelxede, Xezengiin MTS-uud kyyzniice xadaa modonoi xeegyi deerehee nojaabrь hara soo moodoroi remoontololgo xaragdaagyi jabuulagdaagyi baina.

Myn Itanciin, Xezengiin, Çisaaniin MTS-uudta, Jixe-Xydariin MTM-de traaktornuudiiji remoontololgiin graafig zoxioogdoogyi ba xydelmerişedte yderei noormo tabigdaagyi baina. Olon MTS-uud deere remoontniguudta hain baira beledxegdeegyi ba tedenei dunda socsorevnovaani delgeryylegdeegyi baina. Zişeelxede, Biçyyrei MTS-iin xydelmerişed bolbol socialiis sorevnovaani talaar ton xariitai daraguur gaeşji haanь, MTS-iin xydelberilegşed ankxarлаagyi.

MTS-uud deere azalai disciplin ton muu ba xydelmerişedenь jirese oşoso baidag. Iimehee remoontololgiin şanar xangaltagyi baidag ba yderei noormo dyyrgegdeggyi baina. Zişeelxede, Jixe-Xydariin MTS (texniiçeske xytelberilegşenь Anooxin) remoontolhon traaktornuudaa dabxar remoontlohon baina. Iimenyyd faaktnuudiiji toolxo bolbol haa ton olon, teed manai respyyblike dotor remoontololgiin jabasiiji edeeren faaktnuud deerehee xaraktirozovaalza bolxo baina.

Traaktornuudiiji remoontolgodoxi iime baidaliiji saaşanь jabaş teseze bolxogyi. MTM-nuudai ba MTS-uudai direektornyyd, staarşa mexaaniguud bolbol remoontoloigiin xytelberilgiin eehedingee stiiliiji yndeheerenь xubilgaxa ba xydee azaxiin xydelmerinyydei ba xabarai tarilgiin amzaltiiji traaktorna paarka şiidxexe geze medereed, remoontno kampaaniiin asuudalnuud tuşaa tusaar, serьjoozno anxaralaa tabixa johotoi.

Xydelmerinyydiiji yder byriin plaanaar zoriulxa ba ene xedegde remoontoloigiin xydelmeriiji jabuulxa şuxala. Xerbee MTS deeree remoontniguud xereglegdexe zapasnoi çaastinuudiiji ygei baga haanь, xuuşan çaastinuudiiji oirlin ydernyydte xudaldaza abxa johotoi.

Remoontiin azalta ba şanariiji xydelmerişen-remoontniguud şiidxexe uşartai, tiimehee xydelmeriin xysenyydiiji emxidxelgede serьjoozno anxaralaa tabixa.

Remoontiin xydelmeri xadaa byxiidee individyaalьna sdeelьşçiinin johoor jabuulagdaxa johotoi. Kvalifiiciirovanna xydelmerişedyyd xysed xereglexiin tula, tedenei xazuuda podsoobno xydelmerişed tabigdaxa. Ede xadaa belen bolhon produukciiji zeexe ba xeregtei materiaalьnuudiiji xaraxa ujalgatai baixa. Masterskoinuud dotor remoontniguudai yderei noormiin dyyrgelte ba segnelte tuxai xaruulalgiin doskaa bii bolgoxo xeregtei. Xydel merişedei xytelherilgiin tylelge bolbol xehen xydelmerihenь ba tereneinь şanarhaa duldiiduulagdaxa jabuulagdaxa johotoi.

MTS-uud ba MTM-nuudai yiledberiin proceessyydiiji racionalizaacalxiin xydelmerinyydiiji delgeryylxe şuxala. Jyyb gexede, ene xadaa produukciin sengiiji deeşorluulxiin sagiiji bogoonidxodog baina. Zişeelxede, staxaanai podşipnigyydiiji oçiildoxodoo „Konstantiinovai" mikromeetriiji xereglexede, sobroobko xelgiin sagiiji dyrbe taba daxin bogonidxodog ba klaapanuudiiji beberlexiin tula vertikaalьn sverliilьne stanoogiiji xereglexede ene xydelmeriin sagiiji gurba dyrbe daxin bogonidxodog baina g. m.

Xydelmeriiiji plaaniirovaaniiin, xydelmeriin xysiiji emxidxelgiin, xuuşan detaalьnuudiiji zahaza xereglexiin, MTS-nuud ba MTM-nuudta balgaa oborudovaaniiji xysed xereglexiin, yiledberiin proceessyydiiji racionalizaacalxa asuudalnuudiiji bejelyylxiin tula, MTS-iin staarşa mexaaniguud ba xeregtei duukciiji zeexe ba xeregtei materiaalьnuud... texniiçeske xytelberilegşed bolbol ton şuxala anxaral tabixa johotoi. Ede asuudaluud remoontno kampaaniiji xysed bolgoxo ba traktoristnuudai tuxai kadraalьna faygyyrenyydenь bolno.

Xynyyd—kaadranuud tuxai anxaral, tedeende xydelmeriin ede byxii xadaa remoontiin tygeesexe ba baidaltai hain ysloovi balguulalga, kylьtyyrne xangalga—ede byxii xadaa remoontiin tygeesexe baigaad le, remoontniguudta aktivnost baigaad le, remoontniguudta taxxan baigaad le, remoontniguudta baixa deerehee MTS deere xydelmeriin erxim hain ysloovi balguulalga xereggtei. Teedeenkhai bairanuudaar xangaxa ba teded dunda agitaciona-maassova xydelmeri, socialis sorevnovaani novaaniiji yrgenoer delgeryylxiin xydelmeri deeşelyylxe tei.

Remoontniguud aktivnost ton ynder xemzeede. Tedenei bolbol socialis sorevnovaani delgeryylxe in, yiledberiin pravaa sagşagi racionalizaacalxiin gargana. Gadana sal, MTS-uudai ba MTM-nuudai xytelberilegşed bolbol ulam ene xydelmerilgii demzexe ba ene şanь delgeryylxe ujalgatai.

BYRMIISTROV.

Redaaktoriiji tyr orologşo D. CEREMPILOON.

KINOOTEATORNUUDTA

„Progress" Aleksaandr Neevski

„Erdem" Geroliçeske Xitad

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Пен тросоюзная 19. Телефоны редакции: редактора 3—86, отв. секрет арь. 3—28, с. х. отдел 7—55, промотдел. 5—07.

Glavlit № 8

NKMP-iin tipograafi